

Vér tapad a fekete reakció kezéhez

A pócspetri plébános által felizgatott tömeg tüntetésén egy volt horthysta zászlós meggyilkolta Takács Gábor rendőr őrsvezetőt

A pócspetri rozszant község háza udvarán, a fészében két törődött parasztember és egy gyászba öltözött, zokogó, 18 éves parasztlány — a menyasszony — áll a rögtönzött ravatal mellett. Két rendőr adja a díszőrséget a 22 éves Takács Gábor, bihari újjazda gyermekének holtteste mellett. Szíve alatt mély lött seb ékeltlenkedik. Takács Gábort kötelessége teljesítésekor gyilkolta meg a reakció, miközben őrt állott a demokrácia törvényeiért és szabadságjogáért.

Hát hogy lehet ilyet tenni? — zokogja édesanyja. — 22 esztendőig arra neveltem gyermekemet, hogy istenhívő, buzgó katolikus legyen, míg el nem került otthonról, együtt jártunk a templomba és most a templomból jöttek a gyilkosok. Mit tanítottak a pócspetri templomban a hívőknek: nem a tízparancsolatot, hanem a gyilkolást?

És miközben a fészében egy földhözragadt, szegény parasztesalád búszkesége, reménysege holtan fekszik, néhány méterrel arrább cinikusan vall a felbujtó, a falu legnagyobb földbirtokosa: a plébános, Asztalos János. 160 hold földet hagyott meg neki a demokrácia abban a hihetetlenül szegény, elképesztően hátramaradott, kis, kétezer lakosú nyírségi községben, ahol a földreformkor csak 440 holdat tudtak felosztani, a lakosok 90 százalékának még 2-3 hold is alig jut és a legtöbb föld a pap, meg néhány zsírosparaszt kezében van. De a zsírosparasztok közül a leggazdagabbnak is csak feleannyi a földje, mint a papnak.

A plébános uszít, sik kaszt, feketézik

Asztalos János 1945-ben került a községbe, miután előbbi állomás-helyéről, Hajdudházáról fasiszta multja miatt jobbnak látta a felszabadulás után azonnal elköltözni. Néhány hónap múlva megszaporodtak a gazdag falusi plébánia lakói. Odajött anyja, huga, sógora és az egész pereputy őt elősködött a szerencsétlen, visszamaradott, lelki terror alatt nyögő pócspetri parasztnak nyakán. A pap nem sokat törődött híveinek lelki üdvösségével. Polgizált. Kezdetől fogva féktelenül uszított a demokrácia ellen, a földreformot gyalázza, amiben nem is volt nehéz dolga olyan községben, ahol a parasztnak alig jutottak valamhez. Emellett elsősorban saját „gazdasági ügyeivel” foglalkozott. Éhbéért dolgoztatta birtokán a napszámosokat, a falu legnagyobb kereskedője volt, elsikkasztotta azt az 5200 forintot, amelyet a kultusz megújítási minisztérium a templom, meg az iskola helyrehozására utalt ki és jelenleg faádrágitás miatt eljárás folyik ellene a nyírbátori járásbíró-ságon. A 47-es választások előtt tele-rajzoltatta a falut 6-os kockákkal és prédikációkon, gyónás közben, külön gyűlésben utasította híveit, hogy szavazzanak Barankovicsokra.

Minden eszközzel akadályozzátok meg!

Ha valakinek mégis eszébe jutott olykor-olykor tiltakoznia a pap meg a vele szoros szövetségben álló zsirosparasztok gazdasági kiuzsorázása, politikai terrorja ellen, akkor elhangzott a szörnyű fenyegetés: „Ha nem úgy cselekedtek, ahogyan parancsolom, elkárhoztok, elveszítitek kenyereketeket és felfordultok éhen!”

Ezt mondta Asztalos János június 1-én este a szülői értekezleten is. Nemcsak az iskolába járó gyermekek szüleinek, hanem a falu minden felnőtt, egészséges lakójának meg kellett jelennie. A plébános, mint az iskolázék elnöke, május 31-én kapta meg a kerületi tanfelügyelőségtől a tanítókhöz szóló leiratot, amelyben megmagyarázzák nekik az iskolák államosításának jelentőségét. Ezt a hivatalos leiratot Asztalos nem olvasta fel a tanítóknak, ellenben másnap estére szülői értekezletet hívott össze, amelyen így ismertette a látástól-vakulásig dolgozó, félrevezetett parasztnak előt az iskolák államosításának kérdését: „Meglámdadtak az egyházak, elakarják árulni Krisztust. Ne ürjétek, hogy elvegyék iskoláitokat és vallásotokat! Minden erővel, minden eszközzel meg kell akadályozni, hogy az árulók elvegyék iskoláitokat! Senkinek sem szabad hozzájárulnia az államosításhoz, mert aki ezt teszi, szembe kerül Krisztus királlyal. A tanító, vagy az a szülő, aki mégis

beleegyezik az államosításba, elveszti kenyereit, kiközösítjük az egyházból, nem részesülhet a szentségekben, nem járhat templomba és nem temetjük el katolikus temetőben.”

A szülő-értekezlet a késő éjszakai órákban ért véget és a parasztnak megriadva tértek haza nyomorúságos, vályogtéglás viskóikba.

Litánia, amely, gyilkossággal végződik

Csú őrökön, június 3-án este a községi képviselőtestület, amelyben a demokratikus pártok küldöttei is helyet foglalnak, rendes gyűlést hívott össze, miután a Nemzeti Bizottság már az iskolák államosítása mellett foglalt állást. A plébános ugyanaznap este litániára doboltatta össze a népet. 9 óra tájban gyűltek össze a hívek, de előtte már egész nap a faluban, majd este a templomban is azt rebesgették, hogy „most gyalázzák meg a Krisztust”, „most fogják elárulni iskoláinkat a község házában.”

A hívők szerint a pap a litániára összegyűlt hívők előtt is azt hirdette: „Halál azokra, akik elárulják az egyházat!” Végzős bosszú szelleme feszítette a kis falu templomának falait és a litánia után a felbőszített tömeg dorongokkal, fejszékkel, fűtykősséggel átvonult a szomszédos község háza udvarába izgatottan követelve az „árulók” kiadatását. Az épület kapujában két rendőr állta útjukat. „Éljen Krisztus király! Halál az árulóknak!” üvöltözte a félrevezetett, felbőszített tömeg. A pap és háznépe elégedetten figyelték munkájuk eredményét. Körülbelül öt perces tüntetés közben a tömeg közelebb nyomult a két szál rendőrhöz, akik még szorongatott helyzetükben, életveszélyben sem szánták rá magukat fegyverük használatára. Végül teljesen körül-fogták őket, dulakodás támadt, ekkor Királyfalvy (Krempér) Miklós, volt horthysta zászlós, egy falusi módos gazda fia, aki most inokai szolgálatot teljesített a község házában, kicsavarta a fegyvert Takács Gábor őrsvezető kezéből és közvetlen közelből szíven kötötte. A rendőr szörnyen halt, a tömeg ijedten hátrált. Az emberek érezték, hogy jóvátehetetlen bűnt követtek el és mindenki el akart menekülni a tett színhelyéről. De tovább „dolgozott” az a néhány lelkiismeretlen gonosztevő, aki hosszú esztendőket óta kezében tartja a falu sorsát.

A pap sógorának, Tósi Lajos utasítására két parasztleány elvágta a telefon dróthuzalokat. A következő pillanatban a már előbb készenlétben álló harangozóbrigád, amelyet a pap szervezett arra az esetre, ha „a falut veszély fenyegeti”, kondította a harangokat. A gyilkos Királyfalvy néhány parasztsuhancot utasított, hogy dugják el a fegyvereket. Majd bekötöztette a dulakodás közben arcán ejtett karcolást és mint a tüntetés egyik áldozata, bezáratotta magát a nyíregyházi kórházba. A bűn értelmi szerzője, a pap eltűnt.

Menekülés a felelősségrevonás elől

Június 4-én hajnalban a parasztnak nem mentek ki a mezőre dolgozni, csak néhányan merészkedtek el a plébániára, de eddigi vezetőjüket, teljhatalmú urukat, aki éhhalállal és az Isten öklével fenyegette azokat, akik nem akarnak fenntartás nélkül behódolni — már nem találják sehol. Reggelre megérkeztek a faluba a hatóságok és megindult a nyomozás. Egymásután idézték be a község házára a tüntetés leghevesebb, legféltelenebb szervezőit, résztvevőit. Csak a gyilkos és felbujtó nem volt meg.

Estefelé azonban fordulat következett be. A falu második leggazdagabb földbirtokosa, az 50 holdas Szmolinka mamos bevallotta, hogy a pap nála lőttette az éjszakát. A rendőrök azonnal elmentek Szmolinka házába és a szénakazalból húzták elő a minden ízében remegő papot, aki a terhelő vallomások elbeterítése után beismerte, hogy: uszította a népet a harcra. Rövid idővel később elhozták Nyíregyházáról Királyfalvy Miklóst, levették arcáról a hatalmas kötést, amely alatt jelentéktelen kis seb volt és éjszaka a volt horthysta zászlós is bevallotta, hogy miközben öccse az egyik rendőrtől

vette el a fegyvert, ő meggyilkolta a másikat.

Amiért a harc folyt

A plébániától nem messze rozszant, öreg vályogépület áll, ablakai be vannak törve, sötét, kis zúgójának padlózata a föld, a négy „teremből” az egyikre rádólt a nádmennyezet és több mint egy éve használhatatlan. A nyomor, sötétség, reménytelenség légkörét árasztja az elhanyagolt épület: a falusi iskola. Ezért folyt hát a harc, amely emberhalállal végződött.

„Nekünk nem kell az iskola, nekünk Krisztus kell!” kiabálták csú, törtökön éjszaka az elmaradott, félrevezetett parasztszónokok, akik valóban gyűlöltek az iskolát. Hiszen gyermekeik legnagyobb része a tél folyamán megbetegedett. (A faluban feltűnően nagy a gyermekhalandóság, sok a tbc.) A pap három esztendő alatt, ha tíz vallásórát tartott benne. A tanítók fizetésével hónapok óta el van maradva a plébánia, csak Som István, a pap baráta részeseült minden jóban. Az iskolagazgató három esztendője elkeresedett személyi harcban állott Asztalossal, aki többször felszólította őt, hogy hagyja el a falut. A debreceni tüdőbeteg-szanatóriumban fekszik György István kántortanító, aki a nélkülözések és személyi hajszá eredményeképpen munkaképtelen lett ez év tavaszán. Az iskolazék 1160 forint évi fizetést szavazott meg neki, de a pap második esztendeje egy fillért sem folyósított ebből az összegből. Sőt, megbetegedése után felszólította feleségét és két kisgyermekét, hagyják el azonnal a számukra kiutalt szobát.

Igy festett tehát pócspetri egyetlen iskolája, az egyházi általános iskola, amelyet ürügyül használt fel a demokrácia elleni gyilkos harcra Asztalos János — és bűnös volt katonatiszti-nagygazda lilikkje.

Megered az eső

Amikor az egyik, tüntetésben résztvevő megidézett parasztnál azt

A Magyar Dolgozók Pártja kongresszusi jelszavai:

Éljen a Magyar Dolgozók Pártja!
A Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével:
erős, virágzó Magyarorszáért!
A népi demokrácia útján a szocializmusért!
Éljen a népi egység, az új Magyar Függetlenségi Front!
A hároméves tervet két és fél év alatt!
Éljen a munkásság és parasztság megbonthatatlan szövetsége!
Le a fekete reakcióval!
A népe a föld, a népe a gyár, a népe lesz az iskola is!
Erős, demokratikus néphadsereget!
Éljen a Szovjetunió, a béke és a szabadság bástyája!
Éljen a demokratikus népek békefrontja!
Marx, Engels, Lenin, Sztálin zászlaja alatt előre!
Virágzó mezőgazdaság, jómódú parasztság útja a szövetkezeti!
Munkaversennyel előre a dolgozók jólétéért,
Tiéd az ország, magadnak épited!

kérdezték, miért állott be a tömegbe, miért ment el a község háza elé az iskolák államosítása ellen tüntetni, hiszen nincs is gyermeke, akinek nevelését meg kellett volna védenie, a másfélholdas törpebirtokos így válaszolt: „mert a plébános úr azt mondta, hogy nem lesz áldás annak a munkájában, aki nem védi meg az egyházat. Most is azért nem éri eső a falu határában levő földeket, mert az Isten csak azokat támogatja, akik kijárnak mellette.”

Sötétedéskor az országos eső nagy mennydörgés és villámlás közepette elért a kis nyírségi faluba. Megérett és bőségesen öntötte a kiszáradt földeket. Az összekulcsolt kezű asszonyok a felelősségük súlyát érezték, eltévedt parasztnak reménykedve néztek fel az égre. „Milyen szegénybe estünk. Gyilkosságra keveredtünk. A pap meg elárult bennünket és elszökött. Milyen ünnep lett volna ma ez az eső, ha azok, akik még a vizet is elsajnálják földjeinktől, nem ké-

sztének elő ilyen szörnyű napot szádmunkára” — mondogatták.

Az eső meg a szorgalmas munka nyomán Pócspetrin is kalászbazókken a búza. Talán egyszer lemossa a nagy szegényt a községről is, de nincs az a vízárpadt a világon, amely a pócspetri reakció, a plébános, a felbujtók, szervezők és a gyilkos kezéről lemoshatná a vért.

Fejelmők kell bűneikért és a bűntetésnek példamutatónak kell lennie. Mindenkinek lakolnia kell, aki résztvevett a gyilkos tüntetésben, de elsősorban a horthysta gyilkosnak, az uszító plébánosnak és azoknak a felbujtóknak, akik felsőbb ösztön, zésre a kereszténység védelmének hamis ürügye alatt pusztulásba, vérbe és gyalázatba próbálták sodorni a fejemelkedő magyar parasztságot.

Vásárhelyi Miklós

Vafosz

Minőséget a dolgozóknak!

3 üzletházunk dolgozik a 3 éves terv sikeréért

IX. KALVIN-TÉR 7. VII. RAKÓCZI-UT 4. VII. ERZSÉBET-KRT 24.

Néhány olcsó árajánlat:

Kartonkötény (vállas)	10*74	Nyári férfi weekend-cipő	
Gyermek napozó	12*80	bőrtalpú	+3% 110*—
Divatos női mosóruha	42*80	Kamgarn-szerű divatöltöny	
Női divat szandál (bőrtalpú +3%)	51-50	tavaszi szineken	287*40
Szines, férfi alsónadrág	13*50	Tropikál öltöny	
Rövidujjú férfi ing		divatos szabás	338*80
drapp és kék színben	24*90	Vizespohár	1*18

Tipus, közérdekű és szabad pamutáru nagy választékban

Kálvin-téri üzletházunk 30 osztályán mindent megtalál